

MUNKAJOG - BEVEZETÉS A MUNKAJOG ALAPJAIBA

Dr. Lukács Adrienn

5. A MUNKA- ÉS PIHENŐIDŐ SZABÁLYOZÁSA

JELENTŐSÉG

- Munkabiztonság
 - Élet és testi épség védelme
 - (üzemi balesetek a munkaidő végén következnek be)
- Egészségvédelem
- Gazdaságosság, foglalkoztatáspolitikai
- Pihenéshez való jog
- Munkaidő meghatározása
- Munkaidő rugalmas felhasználása
- Munka és magánélet szétválasztása (egyre inkább elmosódnak a határok!)

Karoshi (Japan)

Death by overwork

https://www.youtube.com/watch?v=L_Rz7SV6ljCQ

https://www.youtube.com/watch?v=Qp_KiDqfjGo

MUNKAI DŐ - FOGALOM

Munkaidő: a munkavégzésre előírt idő kezdetétől annak befejezéséig tartó idő, valamint a munkavégzéshez kapcsolódó előkészítő és befejező tevékenység tartama.

(a munkavégzési és rendelkezésre állási kötelezettség időbeli meghatározása)

Nem számít munkaidőnek:

- munkaközi szünet
- bejárás

Munkaidő csoportosítása:

- rendes, rendkívüli
- teljes, rész

Mt. „92. § (1) A teljes napi munkaidő napi nyolc óra (általános teljes napi munkaidő).
[(2) A teljes napi munkaidő - a felek megállapodása alapján - legfeljebb napi tizenkét órára emelhető, ha a munkavállaló
a) készenléti jellegű munkakört lát el,
b) a munkáltató vagy a tulajdonos hozzátartozója (hosszabb teljes napi munkaidő).”]

Részmunkaidő: külön meg kell benne állapodni!

RENDKÍVÜLI MUNKAIDŐ

Rendes munkaidőn felüli munkavégzés

Estei: pl.: munkaidő beosztástól eltérő munkavégzés (=„túlóra”), ügyelet

- Ügyelet és készenlét
 - **Ü:** a mvó a *mtó által meghatározott helyen*
 - **K:** a mvó a *saját maga által megjelölt, elérhető helyen* köteles rendelkezésre állni (munkára képes állapot megőrzése!)

MUNKAREND

Munkaidő beosztás szabályai: mtó állapítja meg

Munkarend: kezdő és befejező időpont

Kötetlen vagy kötött

- **kötött munkarend:** mtó állapítja meg, mikor kell munkát végezni

- **kötetlen munkarend:** a mtó átengedi a munkaidő beosztás jogát a mvó-nak

Érdekeség: Right to disconnect (France)

Droit à la déconnexion

<https://money.cnn.com/2017/01/02/technology/france-office-email-workers-law/>

MUNKAI DŐKERET

- Rugalmas munkaidő-gazdálkodás fő eszköze
- Hosszabb időszakra eső napi munkaidők összege, ami a konkrét időszak munkanapjaira egyenlőtlenül osztható el (hol rövidebb, hol hosszabb)
- Összevont munkaidő
- Kezdő és bevezető időpont meghatározása
- Lehetséges hossza: 4 hónap vagy 26 hét

PIHENŐIDŐ

Alaptörvény XVII. cikk:

„(4) Minden munkavállalónak joga van a napi és heti pihenőidőhöz, valamint az éves fizetett szabadsághoz.”

(ENSZ Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata 24. cikk:

„Minden személynek joga van a pihenésre és szabadidőre, beleértve a munkaidő ésszerű korlátozását és az időszakos fizetett szabadságot.”

Európai Szociális Karta 2. cikk)

TARTAMA SZERINT

Rövidebb

- munkaközi szünet
- napi pihenőidő
- heti pihenőnap/idő
- munkaszüneti nap

Hosszabb

- rendes szabadság
- munkaidő kedvezmény
- fizetés nélküli szabadság

Munkaközi szünet

- 6 óra után **20 perc**
- Ha 9 órát meghaladja, még **25 perc**
- (max. 60 perc)
- Nem számít be a munkaidőbe

Napi pihenőidő

- A napi munka befejezése és a következő munkanapi munkakezdés közötti **legalább tizenegy óra** egybefüggő pihenőidő.
- Beleszámít a munkába járás ideje

Heti pihenőidő/heti pihenőnap

- Hetenként *két* **pihenőnap** (heti pihenőnap)/**legalább 48 óra egybefüggő heti pihenőidő**

SZABADSÁG

Mtó nem rendelkezhet vele, mégis díjazás illeti meg

Alapszabadság mértéke: 20 munkanap

Pótszabadság:

- életkor
- gyermek nevelése
- fiatal mvó
- egészségkárosodás
- munkakör jellege

Mt. 117. § (1) A munkavállalónak

- *huszonötödik életévétől egy,*
- *huszonnyolcadik életévétől kettő,*
- *harmincegyedik életévétől három,*
- *harmincharmadik életévétől négy,*
 - *harmincötödik életévétől öt,*
 - *harminchetedik életévétől hat,*
 - *harminckilencedik életévétől hét,*
 - *negyvenegyedik életévétől nyolc,*
 - *negyvenharmadik életévétől kilenc,*
 - *negyvenötödik életévétől tíz munkanap pótszabadság jár*

SZABADSÁG KIADÁSA

- A szabadságot - a munkavállaló előzetes meghallgatása után - a **munkáltató adja ki.**
- A munkáltató évente hét munkanap szabadságot - a munkaviszony első három hónapját kivéve - legfeljebb két részletben a **munkavállaló kérésének megfelelő időpontban** köteles kiadni.
- A szabadságot - eltérő megállapodás hiányában - úgy kell kiadni, hogy a munkavállaló naptári évenként egy alkalommal, legalább **tizennégy egybefüggő napra mentesüljön** a munkavégzési és rendelkezésre állási kötelezettsége alól. E tekintetben - a szabadságként kiadott napon túl - a heti pihenőnap (heti pihenőidő), a munkaszüneti nap és az egyenlőtlen munkaidő-beosztás szerinti szabadnap vehető figyelembe.

Dr. Horváth István:

Szabadság - Kiveszem
vagy kiadják?

[https://www.youtube.com/
watch?v=52A2c3GeuqU](https://www.youtube.com/watch?v=52A2c3GeuqU)

RENDKÍVÜLI SZABADSÁG

Betegszabadság

- társadalombiztosításról a mtó-ra hárítja
- naptári évenként 15 munkanap (utána: táppénz)

Szülési szabadság

- 24 hét
- legfeljebb 4 hét a szülés várható időpontja elé essen

Fizetés nélküli szabadság

- gyermek gondozása
- ápolás
- stb.

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával. A tananyag elkészítését az EFOP-3.6.2-16-2017-00007 azonosító számú, Az intelligens, fenntartható és inkluzív társadalom fejlesztésének aspektusai: társadalmi, technológiai, innovációs hálózatok a foglalkoztatásban és a digitális gazdaságban című projekt támogatta. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásában valósul meg.

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE